

JONATHON W. MOSES

International Migration. Globalisation's last frontier
London & New York: Zed Books. 252 s. 2006
ISBN 1-84277-659-2

En verden uten grensekontroll? Skal man la fattige immigranter fra alle verdens hjørner flomme fritt til den rike verden? Finnes det forskere eller forfattere som mener dette seriøst? Ja, det er det. Det er nettopp dette argumentet som den amerikanske statsviteren Jonathon W. Moses gløder varmt for i boken, *International Migration, Globalisation's last frontier*, som er gitt ut på Zed Books. Boken inngår i en større serie som tar for seg forskjellige perspektiver globalisering og dens konsekvenser, i tillegg til at den plasserer betydningen av verdens "folkeforflytninger" i forhold til internasjonal politikk.

Mens forskersamfunnet har et noe ambivalent forhold til en verden uten grenser - et poeng som Moses trekker frem sjøl; det er få forskere som åpent har inntatt en slik posisjonering - er det dette som er hans prosjekt; å argumentere imot grenser. Det er kvalitativt bedre med åpne enn lukkede samfunn, om jeg tolker Moses rett. På denne måten plasserer Moses seg som en radikal røst i en opphetet debatt antropologer skulle dominere – innvandringsdebatten. Til tross for at internasjonal migrasjon burde være antropologers hjemmebane, er det få som hiver seg på det offentlige ordskiftet. Som gammel erfaring tilsier; det er vanskelig å få til en god, saklig diskusjon, fordi debatten fort blir overbefolket av ekstreme synspunkter. På dette punktet har Moses lagt ut på en modig ferd; han argumenterer imot offentlig frykt, inngrodde forestillinger og banale forenklinger og holdninger til internasjonal migrasjon. Om man så skal ta amerikaneren på ordet, som sjøl immigrerte til Norge en gang på 90-tallet, finnes det få eller ingen gode argumenter som rettferdiggjør rigid grensekontroll. Tvert om. Å være for grensekontroll er å si nei takk til ressurser som et samfunn eller nasjonalstat trenger. Med andre ord, kast grensekontrollen på dynga. Migrasjon kan løse mange fremtidige utfordringer. I tillegg til dette er overvåking av grenser dyrt; det er et kostnadssluk og kan føre til statskonkurser. Derfor bør man absolutt høre på Moses, fordi han har noen veltenkte argumenter.

Moses sitt utgangspunkt er å diskutere ulike paradokser og effekter av globalisering. Ifølge ham fører globalisering fra vondt til verre; globale krefter produserer enorme forskjeller, som i realiteten øker de eksisterende forskjellene som allerede finnes mellom "rik" og "fattig" eller "utviklet" og "underutviklet". På dette punktet er det få som er uenig med Moses. Men argumentasjonen avgrenses. Moses hevder på den ene side at ettersom verden knyttes tettere

sammen gjennom utvikling på tekniske, markedsmessige og politiske felt, vokser også kloden fra hverandre på det økonomiske feltet. I tillegg til dette, forkynner Moses et annet paradoks med globalisering; den fører til større politisk ulikhet. Mens flere og flere nasjonalstater omfavner demokrati som styringsform, synker demokratiets legitimitet i stater med lange politiske tradisjoner som valg, parlament og ytringsfrihet. Altså, de vestlige liberale demokratiene. I seg selv fører dette til en situasjon som skaper etterspørsel etter migrasjon. Tatt i betraktning av at vestlige land produserer flere eldre enn yngre, for eksempel – det fødes færre barn og Vesten står overfor en "eldrebølge" – øker samtidig behovet for arbeidskraft. Kort sagt, ulikhetene som globaliseringen produserer kan jevnes ut gjennom å avskaffe statsgrenser.

Gevinsten med å holde immigranter ute i kulda er små. Å åpne grensene representerer kanskje vegen til en mer rettferdig verden. Mens global kapital og varer flyter fritt rundt om i verden, og har nesten fri adgang til stater, har fri flyt av mennesker ennå til gode å oppleve det samme. I hvert fall i prinsippet. Det er dette som er globaliseringens siste hinder, ifølge NTNU-professoren. Moses presenterer ikke bare ett enkelt argument mot globaliseringens siste hinder. Amerikaneren har et moralsk, politisk og økonomisk argument, som han har tildelt ett kapittel hver i den ca. 250 sider lange boka. I kapittel fire, fem og seks, går han til verks og gjennomgår hvert argument i detalj. Det betydeligste argumentet han går inn på, som jeg vil trekke fram, er kanskje det moralske; for ham er menneskelig mobilitet en universell rettighet. Og, dette er et alvorlig argument, i en verden der politikere er blitt stadig mer opptatt med å bygge fysiske barrierer mellom seg selv og resten av verden. Det er få som vil være uenig med Moses i at menneskelig mobilitet bør være universell på dette punktet, men likevel skapes det urettferdige skiller og valg som tilsier at noen grupper mennesker kan bevege seg fritt, mens andre ikke kan.

Utgangspunktet til Moses, slik jeg forstår ham, er idealistisk. Boken kan leses på flere måter, blant annet som et bidrag som plasserer seg i skjæringspunktet mellom engasjement og analyse. Men først og fremst er *International Migration, Globalisation's last frontier* en bok som skal stimulere til debatt om innvandring. Likevel er jeg usikker på om verden blir mer rettferdig om global grensekontroll helt enkelt avskaffes. Etter mitt skjønn ligger utfordringen et annet sted; det må gjøres noe med dem som kontrollerer samfunnets ressurser.